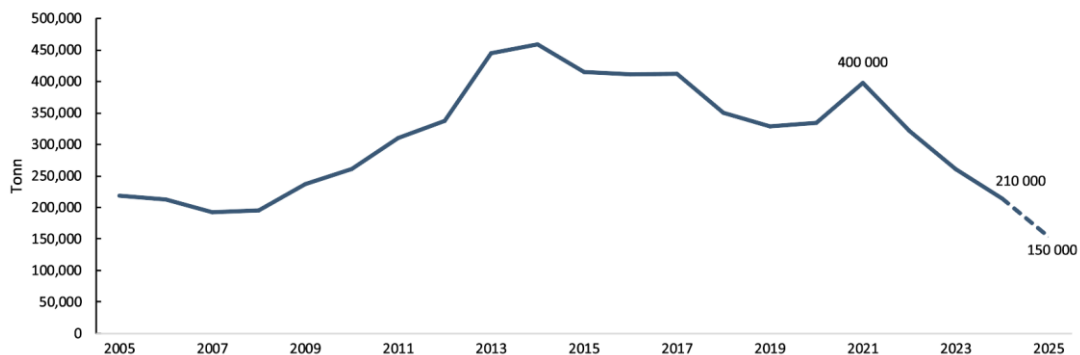


Betydelig fall i kvotene allerede – det fortsetter i 2025

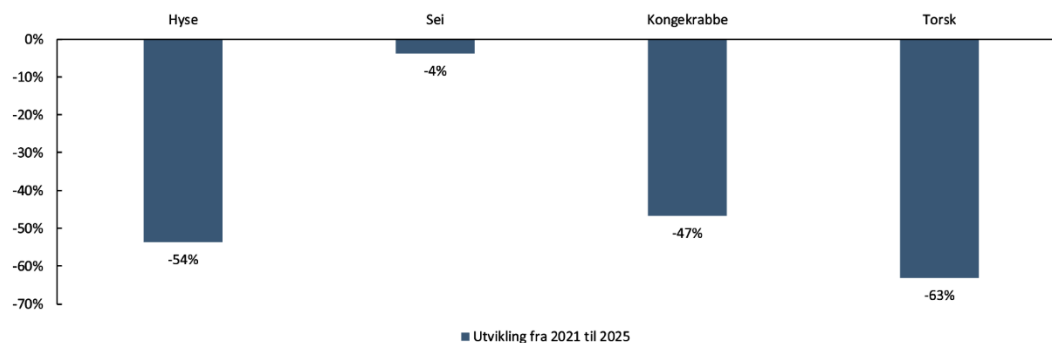
Figur: Kvote torsk nord for 62 grader nord. Kilde: Forskrift om regulering av fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62° N frem til 2024, Menons estimat for 2025 basert på kvote for Barentshavet som helhet og norsk kysttorsk.



Øyvind Vennerød

Fallet i prosent for hyse og kongekrabbe er nesten like dramatisk som for torsk

Forventet utvikling i norsk kvote for hyse, sei, kongekrabbe og torsk fra 2021-2025

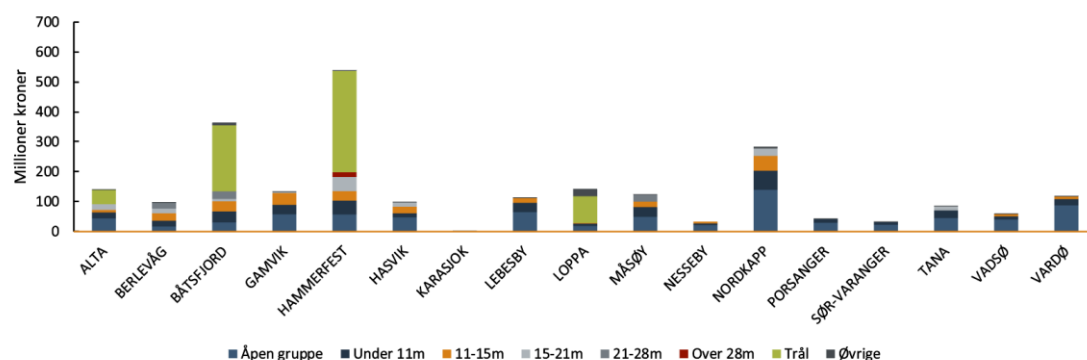


Vi har kartlagt dagens fangstvolumer for fartøygrupper og arter

- Vi har gjort et omfattende arbeid for å kartlegge fiskeriets betydning for Finnmark i dag
- Betydningen for **fiskerne, fiskeindustrien** og samfunnet for øvrig gjennom **ringvirkninger**
- Dette legger så grunnlaget for vurderinger om konsekvenser for samfunnet av kvotenedgang.
- Benyttede datakilder (ikke uttømmende):
 - Landings- og slutseddelregisteret til fiskeridirektoratet
 - Fiskeridirektoratets databaser om fisketillatelser med og uten fartøytilknytning
 - Menons regnskapsdatabase og sjømatpopulasjon
 - Brønnøysundregisterets enhetsregister
 - Lønnsomhetsundersøkelsen til fiskeridirektoratet
 - Fiskermanntallet fra fiskeridirektoratet
 - Mattilsynets oversikt over virksomheter som håndterer fiskevarer
 - Menons ringvirkningsmodell ITEM

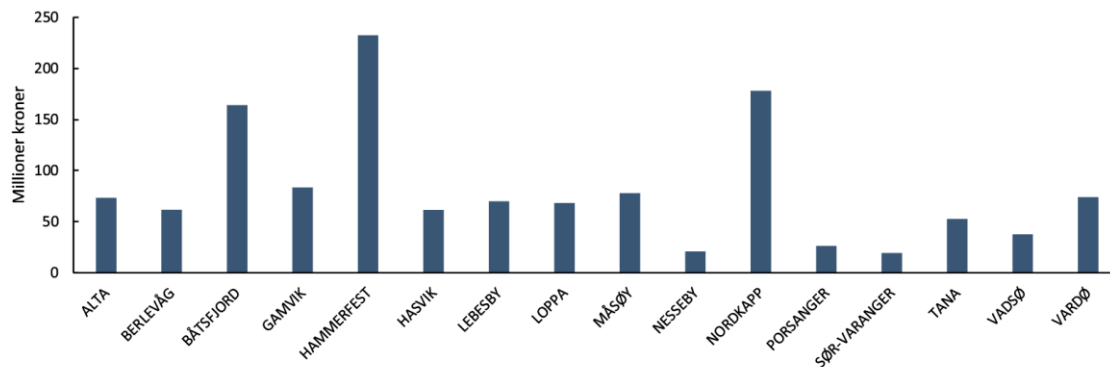
Vi har kartlagt dagens (2023) fangstvolumer for fartøygrupper og arter

Omsetning etter fartøytype for torsk, krabbe, hyse og sei, etter fartøys hjemkommune i 2023



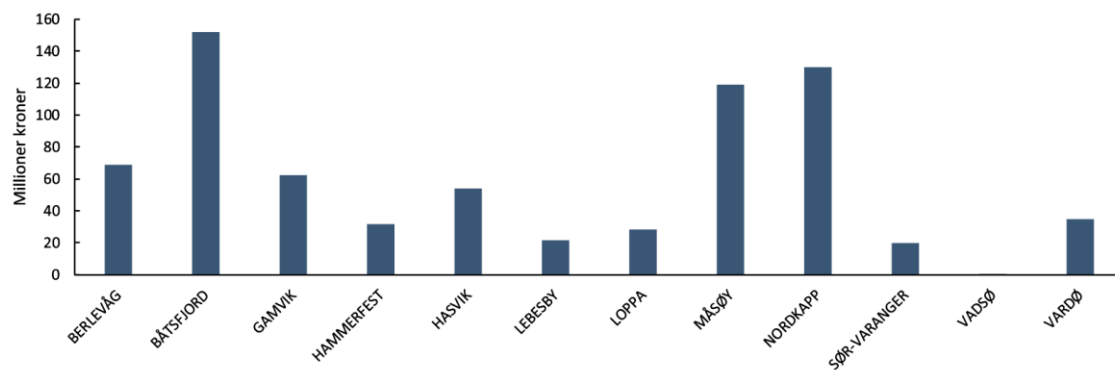
Dette legger grunnlaget for å estimere verdiskaping for fiskerne

Verdiskaping fra fiskeriaktivitet per fartøys hjemkommune.



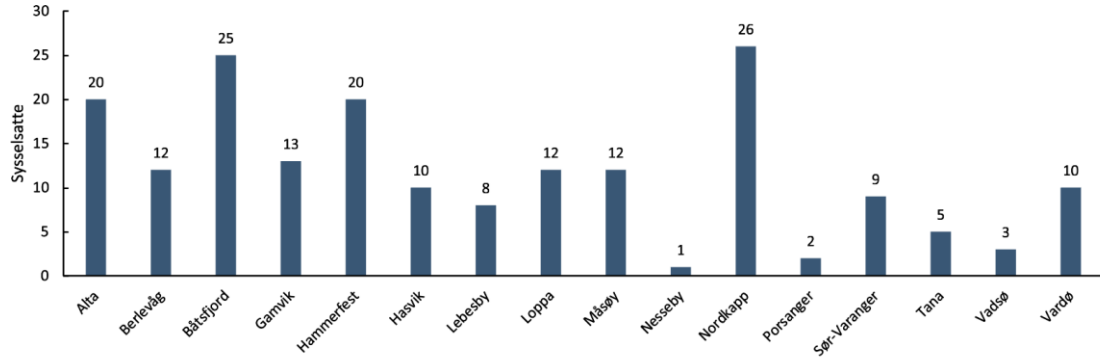
Og estimert verdiskapingen i fiskeindustrien

Verdiskaping i fiskemottak og fiskeindustri, 2022



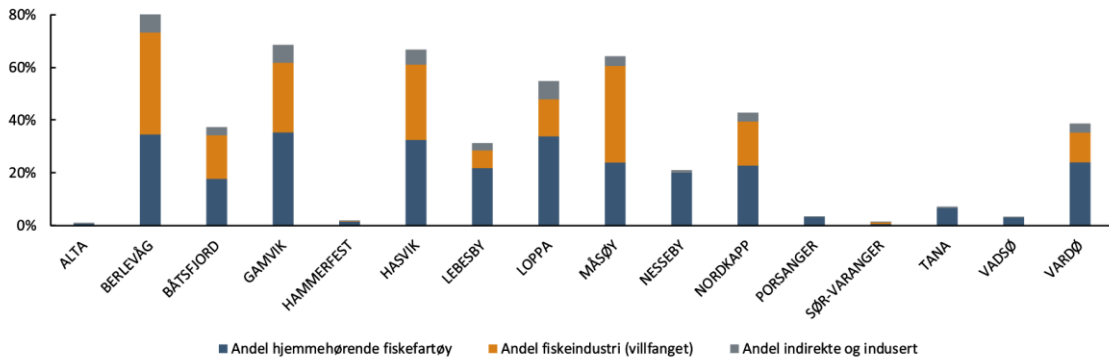
Fiskerne og fiskeindustriens vare- og tjenestekjøp legger grunnlag for rundt 200 ytterligere arbeidsplasser og i underkant av 250 millioner i verdiskaping

Indirekte og induserte sysselsetting per kommune. Kilde: Menon Economics



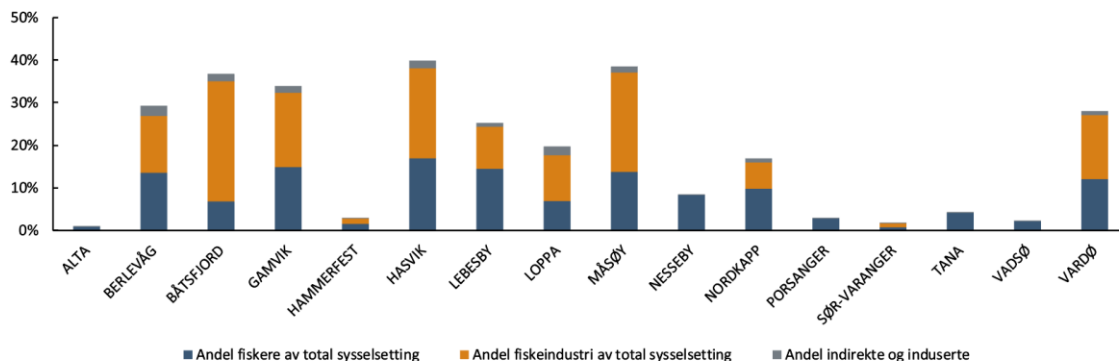
Fiskeriet og fiskeindustriens for over halvparten av næringslivet i mange kommuner

Andel av verdiskaping i privat næringsliv som kommer fra fiskeri, fiskeindustri og ringvirkninger. Kilde: Menon Economics



Og står for rundt en tredjedel av den totale sysselsettingen

Andel av total sysselsetting som kommer fra fiskeri, fiskeindustri og ringvirkninger. Kilde: Menon Economics



Fisket og fiskeriet er hjørnesteinsbedrifter – Vest-Finnmark

De største sysselsetterne per kommune i Vest-Finnmark (eks Alta og Hammerfest, hvor topp 5 ikke inkluderer villfiskbedrifter)

	LOPPA	HASVIK	MÅSØY	NORDKAPP	PORSANGER
1	Okj Transport As: 45 ans	Fiskemantallet i Hasvik: 88 ans	Fiskemantallet i Måsøy: 107 ans	Fiskemantallet i Nordkapp: 255 ans	Pleie- Og Omsorgstjenesten I Porsanger Hjemmebaserte Tjenester: 117 ans
2	Øksfjord Helsecenter: 40 ans	Nergård Sørøya As: 63 ans	Tufjordbruket As: 88 ans	Nordkapp Helsecenter: 164 ans	Pleie- Og Omsorgstjenesten I Porsanger - Sykehjemmet: 96 ans
3	Fiskemantallet i Loppa: 39 ans	Hasvik Helsecenter: 38 ans	Havøysund Helsecenter: 70 ans	Nordkapphallen: 104 ans	Lakselv Barneskole: 65 ans
4	Øksfjord Fiskeindustri As: 35 ans	Lerøy Norway Seafoods As Avd Sørvær: 34 ans	Havøysund Fisk As: 58 ans	Nordkapp Helsecenter: 102 ans	Fiskemantallet i Porsanger: 61 ans
5	Øksfjord Lakseindustri As: 31 ans	Hasvik Kommune Soltun Omsorgsbolig: 25 ans	Måsøy Kommune Hjemmebaserte Tjen: 49 ans	Nordkapp Videregående Skole: 99 ans	Lakselv Videregående Skole: 60 ans

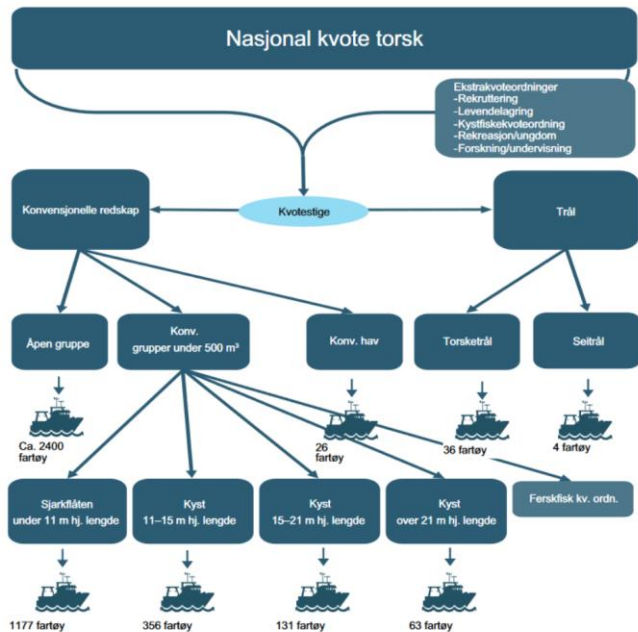
Fisket og fiskeriet er hjørnesteinsbedrifter – Øst-Finnmark

De største sysselsetterne per kommune i Øst-Finnmark (eks Vadsø og Sør-Varanger, hvor topp 5 ikke inkluderer villfiskbedrifter)

BERLEVÅG	BÅTSFJORD	GAMVIK	LEBESBY	TANA	VARDØ
Fiskemantallet i Berlevåg: 65 ans	Lerøy Norway Seafoods As Avd Båtsfjord: 166 ans	Fiskemantallet i Gamvik: 116 ans	Fiskemantallet i Lebesby: 110 ans	Finnmarkspsykiatris Hf Voksenpsykiatri - Tana: 77 ans	Fiskemantallet i Vardø: 125 ans
Berlevåg Helsecenter: 55 ans	Båtsfjordbruket As: 127 ans	Gamvik Kommune Bo- Og Servicesenter: 70 ans	Kjøllefjord Helsecenter: 69 ans	Tana Kommune Omsorgsboliger: 70 ans	Arctic Catch As: 83 ans
Berlevåg Kommune Sentraladministrasjon: 36 ans	Fiskemantallet i Båtsfjord: 95 ans	Mehamn Helsecenter: 66 ans	Lebesby Kommune Hjemmesykepleien: 52 ans	Fiskemantallet i Tana: 69 ans	Vardø Kommune Hjemmebaserte Tjenester: 63 ans
Berlevåg Skole: 33 ans	Ecura Bo Og Habilitering As Avd Innlandet 7 Båtsfjord: 64 ans	Gamvik Seafood As: 50 ans	Lerøy Aurora As Avd Lebesby: 43 ans	Pleie- Og Omsorgstjenesten I Tana Hjemmebaserte Tjenester: 66 ans	Vardø Sykehjem: 55 ans
Coast Berlevåg As: 32 ans	Båtsfjord Kommune Åpen Omsorg: 56 ans	Aalesundfisk Mehamn As: 40 ans	Lerøy Norway Seafoods As Avd Kjøllefjord: 41 ans	Tana Videregående Skole: 64 ans	Vardø Politihus: 38 ans

Hva betyr endringene i kvotesystemet for fiskerne i Finnmark?

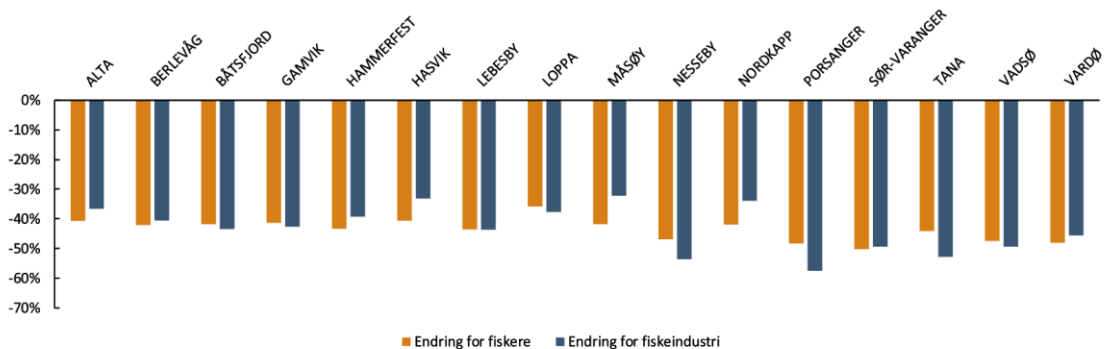
- De største virkningene er knyttet til endring i total kvote
- I tillegg har vi analysert en rekke endringer i kvotemeldingen som også vil spille inn:
 - Gjeninnføring av trålstigen
 - Flytting av avsetning til åpen gruppe
 - Økt avsetning til åpen gruppe
 - Omfordeling innad i Kystgruppen i favør av sjark
 - Ubenyttet tredjelandskvote for torsk skal i større grad tildeles de havgående fartøyene (trål og konvensjonelle havfiskefartøy)
- Basert på dette har vi fremskrevet volum per kvotegruppe og per art (for torsk, hyse, sei og kongekrabbe)



Øyvind Vennerød

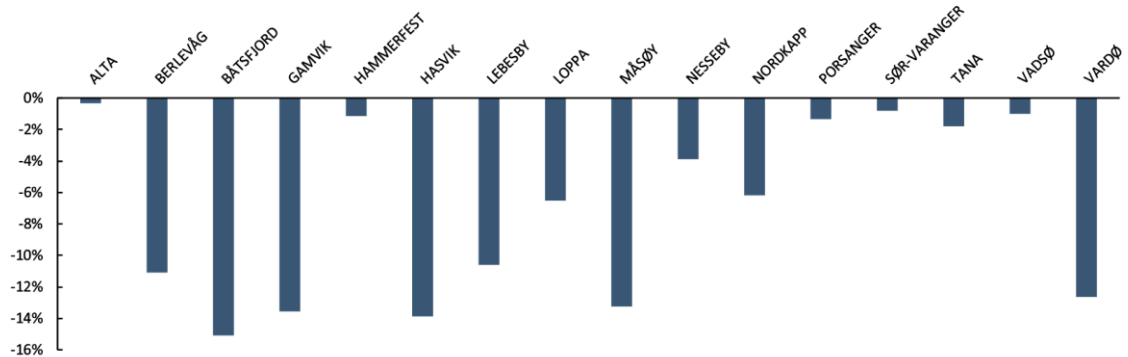
Fall i omsetning (2023 – 25) på mellom 30 og 60 prosent for både fiske og fiskeindustri

Fall i omsetning til fiskere og fiskeindustri fra 2023-2025 på grunn av kvoteendringene



I størrelsesorden ti prosent av den totale sysselsettingen forsvinner dersom fallet blir mer langvarig

Fall i sysselsetting i kommunene fra 2023-2025 på grunn av kvoteendringene

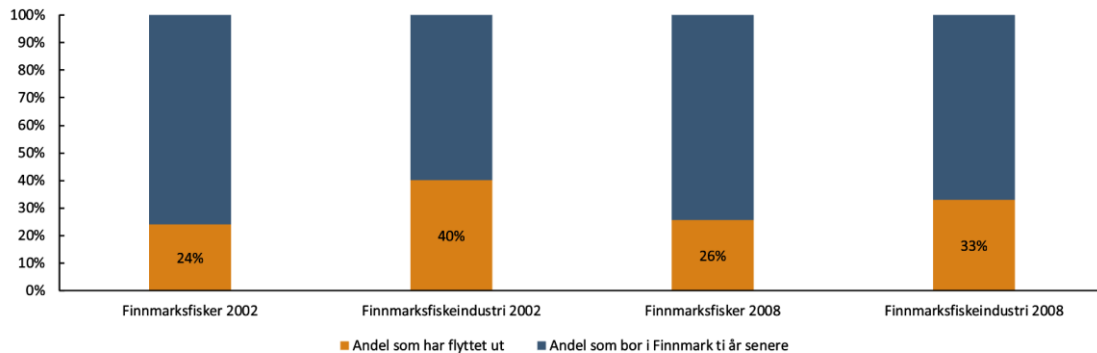


Generelt om næringsliv og befolkning

- Vi benytter en spesialtilpasset versjon av Menons befolkningsmodell
- Generelt sett vil tapte arbeidsplasser i en hjørnesteinsbedrift i regioner som Finnmark kunne føre til en av følgende konsekvenser:
 - **Mer utflytting:** Arbeidstakere som mister jobben kan velge å flytte ut av området for å finne nye jobbmuligheter i andre byer eller regioner.
 - **Mindre innflytting:** Regionen blir mindre attraktiv for nye arbeidstakere, og det blir mindre tilflytting til regionen.
 - **Økt arbeidsledighet:** En nedleggelse kan føre til at flere arbeidstakere i området blir arbeidsledige og dermed forblir utenfor arbeidsmarkedet i en periode.
 - **Flere personer utenfor arbeidsstyrken:** Noen av dem som mister jobben kan velge å trekke seg helt ut av arbeidsmarkedet, enten ved å gå av med tidlig pensjon eller ved å ikke aktivt søke ny jobb.
 - **Omstilling av lokalsamfunnet:** Nye arbeidsplasser oppstår, enten i samme eller nye næringer, og det blomstrer opp ny aktivitet i disse.
- Omfanget av befolkningsfallet avhenger av omstillingsnivå og varighet på kvotefallet.

25-40 prosent av de som historisk har sluttet i fiskeri og fiskeindustri har flyttet vekk i løpet av tiåret etter – høyest i fiskeindustrien

Fordeling av hva personer under som har sluttet i næringen har gjort i tiåret etter de sluttet i fiskeindustri / fiske

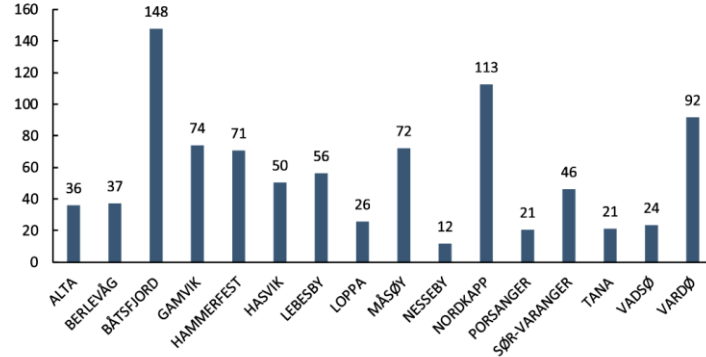


Scenario 1: Kvotefallet blir langvarig, og kommunene «lykkes» med omstilling

Konsekvenser hvis 25 til 40 prosent av de som mister jobben flytter ut

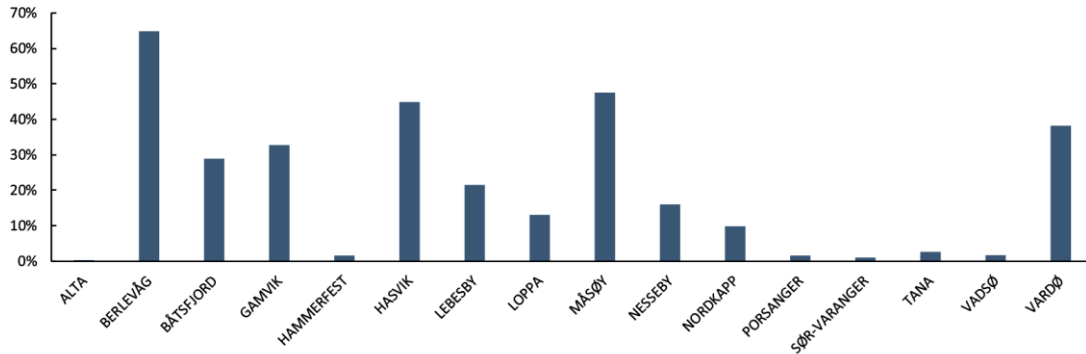
- I «normale» tider flytter 25-40 prosent av de som slutter i fiskeriet i løpet av et tiår
- Hvis en tilsvarende andel flytter nå, har man lyktes OK med omstillingen.
- Figuren til høyre viser et estimat på antall arbeidsplasser som må til per kommune for å dekke det

Nødvendige nye arbeidsplasser i øvrig næringsliv for å erstatte fallet i fiskeri og fiskeindustri, for å sørge for at kun 30% av de som slutter, flytter ut



Hvis privat sysselsetting skal dekke inn fallet vil det kreve 30 til 60 prosent vekst i fiskeri-urelatert sysselsetting i kommunene

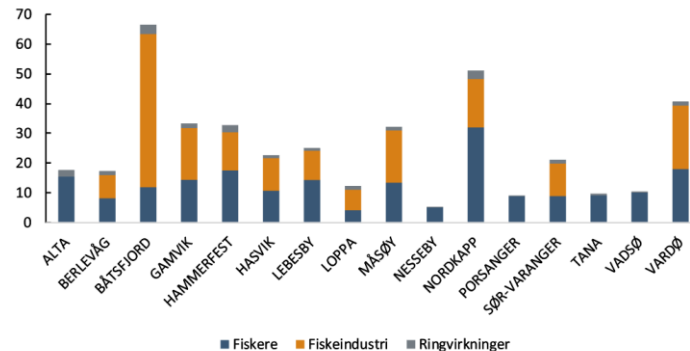
Nødvendig økt privat sysselsetting i andre næringer for å dekke inn fallet i fiskeriet, fiskeindustrien og ringvirkningene



Hvor mange flytter hvis man lykkes greit med omstilling?

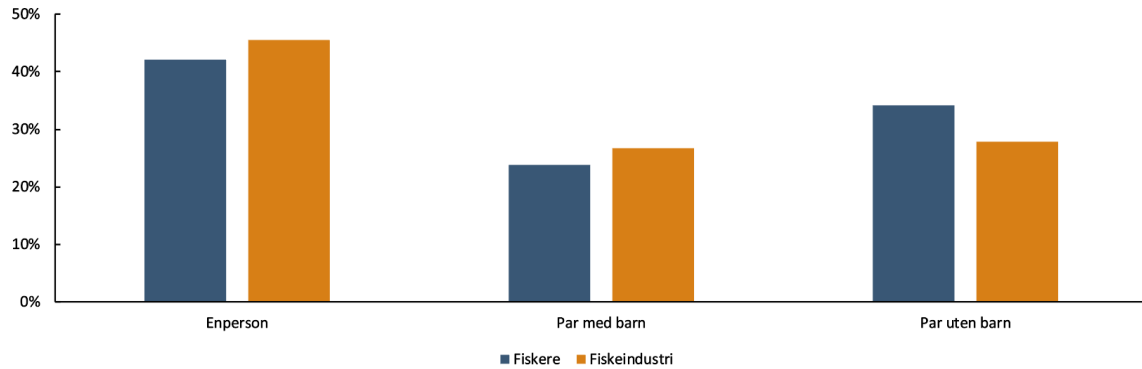
- Hvis man lykkes greit med omstilling flytter 30 prosent av de som mister jobben.
- Tallene dersom 30 prosent av de som mister jobben flytter er vist til høyre
- I tillegg vil disse ta med seg ektefeller og barn.

Antall som vil flytte i fiske, fiskeindustri og ringvirkninger dersom 30 prosent av de som mister jobben flytter



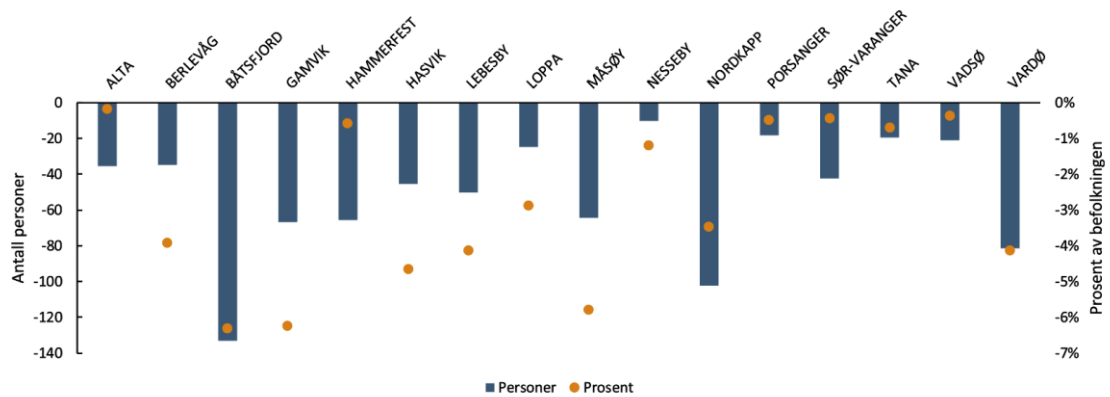
Den gjennomsnittlige fisker i Finnmark har litt over 0,5 partnere og litt over 0,5 barn

Familiestørrelse for fiskere og fiskeindustri i Finnmark. Kilde: Menons estimater basert på microdata.no



Befolkningsfall fra kvotefall med omstilling

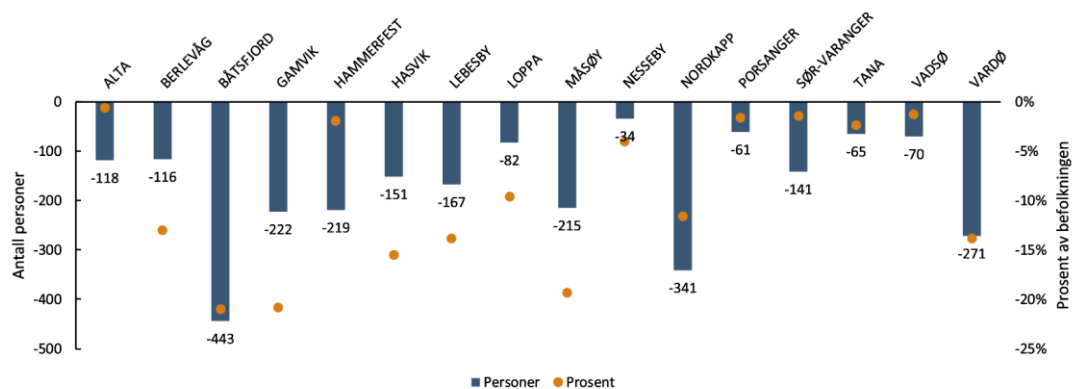
Endret befolkning grunnet kvotefall dersom kvotefallet blir langvarig, men man lykkes med omstilling og 30 prosent av de som slutter i fiskeriet flytter.



Scenario 2: Kvotefallet blir langvarig, og kommunene lykkes *ikke* med omstilling

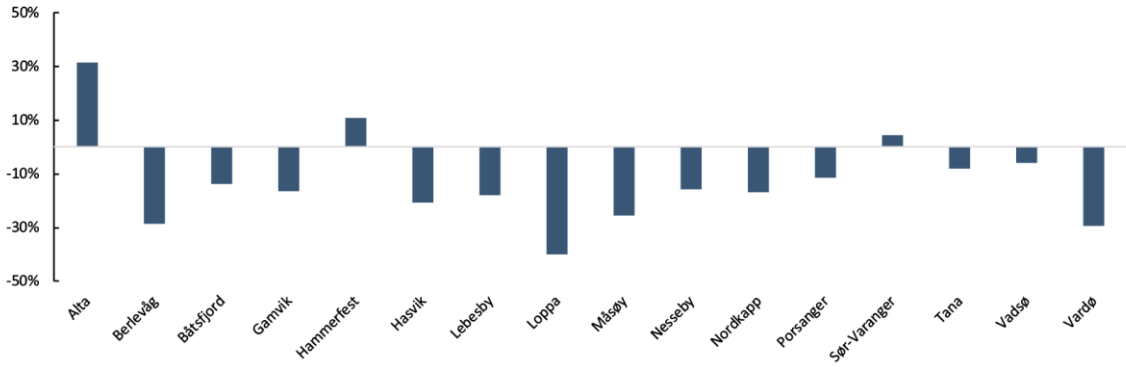
Befolkningsfall fra kvotefall uten omstilling

Endret befolkning grunnet kvotefall dersom kvotefallet blir langvarig og man ikke lykkes med omstilling – slik at alle flytter med familien.



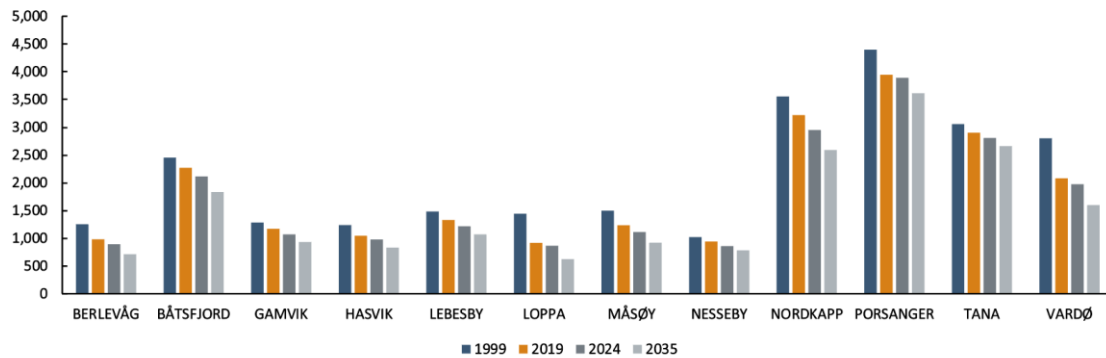
Kystkommunene hadde en befolkningskrise allerede før kvotekrisen

Befolkningsutvikling i Finnmark siste 25 år



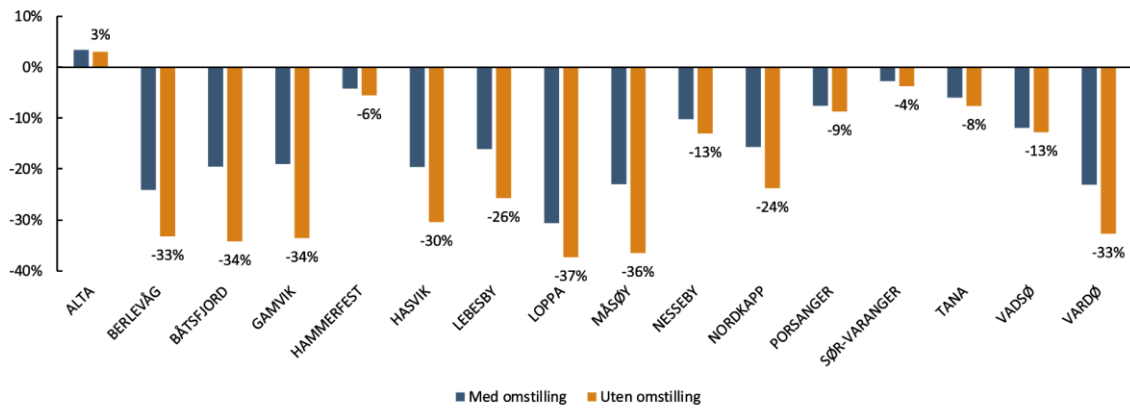
Befolkningsfremskrivingene før kvotekrisen

Historisk befolkning og befolkningsfremskrivinger etter metodikken fra Vennerød & Schjøtt Pedersen (2023) for kommunene utenom Alta, Hammerfest, Sør-Varanger og Vadsø. Kilde: Menon Economics



Totalt befolkningsfremskrivinger med kvotekrisen

Befolkningsfall mot 2035 i de to scenarioene, inkludert den underliggende trenden fra før kvotekrisen



Tiltak rettet mot fiskere i kystkommunene

Tiltak rettet mot levering av fisk til industrien i kystkommunene

Personretta tiltak

Næringsretta tiltak (herunder reiseliv)

- **Tiltak for fiskere**

- Lite effektiv kanal
- Distriktskvote, ferskfiskordningen,

- **Tiltak for fiskeindustri**

- Ferskfiskordning, endring i pliktkvoter, krav om levering av krabbe, bifangst

- **Personretta**

- Studielånedskriving
- Gratis SFO
- Skatt – Finnmark/Svalbardskatt
- Boligtiltak
- Flypriser en gang til
- Kommunalt tjenestetilbud

- **Næringsretta**

- Risikoavlastning, EK-krav (unngå konkurser), kommunale næringsfond
- Investeringsfond for reiseliv
- Charterfond